

Сімейно-шлюбні відносини : актуальні питання

анотований бібліографічний список

2021. – Вип. 7. – 21 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. Берчак І. Кількість шлюбів за останні 30 років скоротилася втричі [Електронний ресурс] / Ігор Берчак // Львів. Пошта. – 2021. – 24 черв. (№ 26). – Електрон. дані. *Йдеться про те, що тепер замість традиційного союзу українці віддають перевагу цивільному шлюбу з роздільним проживанням, полігамії або просто холостяцькому життю. Якщо в 1991 році йшлося про пів мільйона пар, які одружилися, то в 2020 р. ця цифра ледь дотягла до 168 тис. А Covid-19 тільки загострив спад: за останній рік кількість шлюбів скоротилася на 20 %. І навіть за умови, що за 30 років населення країни істотно скоротилося, тенденцію це не змінює – весільний ентузіазм українців зменшився у 2,5 раза: у 1991-му на 1 тис. жителів припадало 9,5 весіль, а у 2020 році – лише чотири. Українці перестали цінувати штамп в паспорті та довго не обирають собі пару для подружнього життя.* Текст : <https://www.lvivpost.net/suspilstvo/n/47582>

2. Білецька Т. В. Вплив соціального капіталу на формування добробуту сучасної української сім'ї / Т. В. Білецька // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. — Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 19, т. 1 : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 3 - 4 берез. 2020 р. – С. 9-10 **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16435-19/1** *Розкрито особливості впливу соціального капіталу на добробут сучасної сім'ї. Зазначено, що основу соціального капіталу формують довіра, взаємна відповідальність, спільні системи норм та цінностей, що підтримуються через систему перманентних взаємин у*

родинному колі. Виявлено вплив соціального капіталу на різні сфери життєдіяльності сім'ї.

3. Верховна Рада посилила покарання за домашнє насильство [Електронний ресурс] // Вартал : [веб-сайт]. – 2021. – 1 лип. – Електрон. дані. Вказано, що 1 липня 2021 року Верховна Рада України (ВР України) підтримала в другому читанні та в цілому законопроект щодо посилення відповідальності за вчинення домашнього насильства. Про це повідомили на сайті ВР України. Закон має регулювати притягнення до відповідальності за: вчинення домашнього насильства; насильства за ознакою статі; невиконання термінового заборонного припису; неповідомлення про місце свого тимчасового перебування. У разі виявлення ознак домашнього насильства особа повинна: сплатити штраф у розмірі від 10 до 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (170 - 340 грн), виконати громадські роботи на строк від 30 до 40 годин, відбутися адміністративний арешт на строк до 10 діб. Якщо ті самі дії вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з таких порушень, це тягнучиме за собою накладення штрафу від 20 до 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (340 - 680 грн), громадські роботи на строк від 40 до 60 годин або адміністративний арешт на строк до 15 діб. Також закон передбачає притягнення військових до відповідальності за вчинення таких злочинів на загальних підставах, а не на підставі дисциплінарного статуту. Текст: <https://varta1.com/2021/07/01/verhovna-rada-posilila-pokarannya-za-domashnye-nasilstvo/>

4. Вінтоняк Н. Д. Корпоративні права, набуті одним з подружжя – учасником товариства з обмеженою відповідальністю / Н. Д. Вінтоняк // Наук. вісн. публіч. та приват. права : зб. наук. пр. / НДІ публіч. права. — Київ, 2020. — Вип. 1. — С. 38-42. **Шифр зберігання в Бібліотеці Бп19046-1(2020)** Висвітлено питання набуття корпоративних прав одним із подружжя – учасником товариства з обмеженою відповідальністю. Необхідність такого дослідження пов'язана з тим, що тенденція створення

товариств з обмеженою відповідальністю є найбільш поширеною серед інших організаційно-правових форм юридичних осіб корпоративного типу. Подружжя все частіше передає майно, що належить їм на праві спільної сумісної власності, до статутного капіталу товариств, внаслідок чого один із них набуває статусу учасника та стає носієм суб'єктивного корпоративного права. За результатами дослідження зроблено висновок про необхідність закріплення в чинному законодавстві норм, які б сприяли виробленню загального підходу під час розгляду справ про поділ спільного сумісного майна подружжя, переданого до статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю. Обґрунтовано доцільність внесення змін до Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю». Пропонується закріпити норми, згідно з якими у разі формування вкладу до статутного капіталу товариства за рахунок об'єктів права спільної сумісної власності подружжя один із подружжя набуває корпоративні права, а інший – право вимоги. Право вимоги надає тому з подружжя, який не є учасником товариства, право на частину: доходів, отриманих іншим із подружжя – учасником товариства; майна, отриманого від відчуження корпоративних прав іншим із подружжя – учасником товариства; майна, отриманого іншим із подружжя – учасником товариства у разі його виходу з товариства та майна, отриманого у разі ліквідації останнього. Запропоновано також законодавче закріплення грошової компенсації вартості частини майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності та було використане одним із подружжя для внесення вкладу до статутного капіталу товариства. Якщо ж така компенсація є неможливою, інший із подружжя має право вимоги звернення стягнення на частку у статутному капіталі того з подружжя, хто є учасником товариства.

5. Власюк К. Чому б не застрахувати шлюб? / Катерина Власюк, Анна Трішичева // Юрид. газ. – 2021. – 6 лип. (№ 13). — С. 8 – 9. За словами сімейного адвоката, медіатора, автора книги "Розлучення. Сповідь

адвоката” Катерини Власюк, в Україні майже кожна третя пара розлучається, і більшість розлучень проходять болісно для обох із подружжя. Але ж взаємних образ та майнових війн можна уникнути, якщо підписати шлюбний договір. Розглянуто питання: що таке шлюбний договір і від чого він страхує; чим український шлюбний договір відрізняється від західного шлюбного контракту; які є мінуси укладення шлюбного договору тощо. Текст: <https://yur-gazeta.com/interview/chomu-b-ne-zastrahuvati-shlyub.html>

6. Гал І. Новий прожитковий мінімум з 1 липня: як зміняться зарплати бюджетників і розмір допомоги по вагітності та пологах [Електронний ресурс] / Ірина Гал // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 1 лип. — Електрон. дані. *Йдеться, зокрема, про те, що з липня збільшиться мінімальний розмір аліментів на дитину — сума не може бути меншою за половину прожиткового мінімуму (ПМ), який зростає з 1 липня. Сума збільшиться до 1 006,5 гривні для дітей до 6 років і до 1 255 гривень для 6 - 18-річних. Таким же буде і максимальний розмір допомоги дітям, чії батьки ухиляються від сплати аліментів. Також зросте мінімальний розмір допомоги по вагітності та пологах — вона становить чверть ПМ для працездатних — 594,75 гривні на місяць, а також максимальний розмір допомоги одиноким матерям, батькам або усиновителям — сума визначається як різниця між ПМ для дитини і середньомісячним сукупним доходом сім'ї у розрахунку на одну особу за попередні півроку.* Текст: <https://money.fakty.ua/379688-novyj-prozhitochnyj-minimum-s-1-iyulya-kak-izmenyatsya-zarplaty-byudzhethnikov-i-razmer-posobiya-po-beremennosti-i-rodam>

7. Гальцова В. В. До питання про кримінально-правову охорону сім'ї, прав та інтересів неповнолітніх у чинному КК України / В. В. Гальцова // Часопис Київ. ун-ту права. – 2020. – № 4. — С. 364-368. *Досліджено кримінальні правопорушення проти сім'ї, прав та інтересів неповнолітніх та їх місце у нормах Особливої частини Кримінального кодексу України (КК України). Зазначено, що кримінальні правопорушення*

проти сім'ї та неповнолітніх поміщені законодавцем у різних розділах Особливої частини КК України та мають свої родові об'єкти. Такий підхід уявляється недосконалим, оскільки не забезпечується необхідний кримінально-правовий захист сім'ї та неповнолітніх. Доведено, що фактично шкода заподіюється суспільним відносинам у сфері сімейних відносин, а також відносинам, які забезпечують права та інтереси неповнолітніх. Указано, що дотепер законодавцем не проводилася систематизація кримінальних правопорушень проти сім'ї та неповнолітніх у системі норм Особливої частини КК України на підставі їх однорідності чи тотожності суспільних відносин. Окреслено шляхи вирішення цієї проблеми. Текст: http://kul.kiev.ua/images//A/Chasopis/CHAS20_4.pdf

8. Декретна відпустка для тата: Уряд затвердив порядок її надання [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2021. – 7 лип. — Електрон. дані. Вказано, що 7 липня 2021 року, на черговому засіданні Кабінет Міністрів України (КМ України) затвердив Порядок надання 14-денної відпустки при народженні дитини для чоловіків та інших членів сім'ї. Зазначено, що оплачувана відпустка тривалістю до 14 календарних днів надається одноразово, але не пізніше трьох місяців з дня народження дитини. Також у Порядку наведено визначення термінів, якими слід керуватися при наданні відпустки («одинокa мати», «одинокий батько», «інший повнолітній родич дитини») та визначено перелік документів для кожної категорії осіб. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/dekretna-vidpustka-dlya-tata-uryad-zatverdiv-poryadok-yiyi-nadannya.html>

9. Дробязко К. Чи є життя після шлюбу? / Катерина Дробязко // Юрид. газ. – 2021. – 6 лип. (№ 13). — С. 15, 24. Зазначено, що нерідко подружжя, яке тільки вступило у шлюбні відносини, або ж чоловік та дружина, які тривалий час перебувають у шлюбі, з тих чи інших причин не бачать спільного майбутнього і прагнуть якомога швидше розірвати свої стосунки як фактично, так і юридично. Розглянуто способи розірвання шлюбу та нюанси, які у зв'язку з цим виникають: розірвання шлюбу органом

державної реєстрації актів цивільного стану; розірвання шлюбу за рішенням суду; момент припинення шлюбних відносин; наслідки розірвання шлюбу.

Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/simeyne-pravo/chi-e-zhittya-pislya-shlyubu.html>

10. З 1 липня збільшився мінімальний розмір аліментів [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2021. – 7 лип. — Електрон. дані. Вказано, що з 1 липня 2021 року в Україні змінився розмір виплат аліментів за рахунок збільшення прожиткового мінімуму. Для дітей віком до шести років прожитковий мінімум відтепер становить 2 013 грн, а для дітей віком від 6 до 18 років — 2 510 грн. Відповідно, зростають і прив'язані до цього показника соціальні допомоги, виплати, зокрема, й аліменти на дітей. Мінімальний розмір аліментів на одну дитину не може бути меншим, ніж 50 % прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку. Зазначено, що батьки можуть домовитися про виплату більшої суми аліментів, прописавши всі умови та суму у відповідному договорі та посвідчивши його нотаріально.

Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/z-1-lipnya-zbilshivsya-minimalniy-rozmir-alimentiv.html>

11. Загрія Н. На 2 не ділиться. Коли набуто у шлюбі майно не вважається спільною сумісною власністю / Надія Загрія // Юрид. газ. – 2021. – 6 лип. (№ 13). — С. 16-17. Зазначено, що поряд із загальними положеннями, Сімейний кодекс України містить перелік майна і обставин, що визначають певне майно особистою приватною власністю одного з подружжя, навіть якщо воно придбане в період шлюбу. Вказано, що особистою приватною власністю одного з подружжя є: майно, набуто до шлюбу; майно, набуто за час шлюбу, але на підставі договору дарування або в порядку спадкування; майно, набуто за час шлюбу, але за кошти, які належали одному з подружжя особисто; житло, набуто одним із подружжя за час шлюбу внаслідок приватизації відповідно до Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду»; земельна

ділянка, набута внаслідок приватизації, що перебувала у її/його користуванні, або одержана внаслідок приватизації земельних ділянок державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій, або одержана з земель державної і комунальної власності у межах норм безоплатної приватизації, визначених Земельним кодексом України. Особистою приватною власністю дружини та чоловіка є також речі індивідуального користування, в т. ч. коштовності, навіть тоді, коли вони були придбані за рахунок спільних коштів. При цьому слід зауважити, що чинне законодавство не містить чіткого переліку або визначення таких речей. Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/simeyne-pravo/na-2-ne-dilitsya-koli-nabute-u-shlyubi-mayno-ne-vvazhaetsya-spilnoyu-sumisnoyu-vlasnistyu.html>

12. Захист прав і свобод людини та громадянина в умовах формування правової держави : зб. тез IX Всеукр. наук.-практ. конф., Львів, 30 трав. 2020 р. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка", Навч.-наук. ін-т права, психології та інновац. освіти. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. — 335 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: В79484** Зі змісту: *Захист прав дитини від усіх форм насильства / Г. Ю. Лук'янова, А. А. Козачук. — С. 99-101; Міжнародно-правові гарантії забезпечення та захисту прав дитини / О. Д. Несімко, М. Добрянський. — С. 189-191.*

13. Зінсу О. І. Міжнародно-правові стандарти та зарубіжний досвід у сфері запобігання, протидії домашньому насильству / О. І. Зінсу // Наук. вісн. Нац. акад. внутріш. справ. — 2021. — № 1. — С. 31-40. *Розглянуто структуру типової корекційної програми щодо зміни насильницької поведінки для осіб, які вчинили сімейне насильство, й акцентовано на тематичних розділах цієї програми. Зазначено, що вихідними умовами імплементації норм міжнародних стандартів у національне законодавство країн світу є врахування соціокультурних*

традицій, правової ментальності та керівних положень державно-політичного курсу.

14. Іванів І. Як протидіяти батьківському кіднепінгу / Ірина Іванів // Юрид. газ. – 2021. – 6 лип. (№ 13). — С. 21. *За словами автора статті, для зменшення кількості випадків кіднепінгу необхідно здійснювати превентивні заходи – навчати дітей правильного поводження з незнайомими дорослими, супроводжувати їх на прогулянках, адже більшість випадків кіднепінгу можуть залишитися нерозслідуваними, а діти незнайденими. Зазначено, що судова практика показує, що до відповідальності за викрадення дітей притягують тих осіб, діяння яких було розкрито у короткий строк. Увагу приділено батьківському кіднепінгу. Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/simeyne-pravo/yak-protidiyati-batktivskomu-kidnepingu.html>*

15. Інтерактивна мапа допомоги жертвам домашнього насильства [Електронний ресурс] // Lexinform. Юрид. новини України : [веб-сайт]. – 2021. – 18 черв. — Електрон. дані. *Вказано, що на офіційному сайті Міністерства внутрішніх справ (МВС) України створено інтерактивну мапу допомоги та окремий розділ, присвячений темі запобігання та протидії домашньому насильству. Зазначено, що мапа акумулює всю необхідну інформацію про служби, які можуть бути корисними у випадку домашнього насильства (лікарні, відділи поліції, сервісні центри та бюро судово-медичної експертизи). Також людина, яка буде користуватись цим сервісом зможе обрати оптимальний маршрут, дізнатись графік роботи і контактний телефон необхідного закладу допомоги. Зауважено, що наступними кроками стануть випуск окремого додатку для постраждалих від домашнього насильства, оновлення чат-боту, яке надасть можливість викликати поліцію за допомогою текстових повідомлень з месенджера, впровадження електронних засобів моніторингу, які прикріплятимуть кривднику відповідно до рішення суду, чим забезпечуватиметься відслідковування його*

пересування.Текст: <https://lexinform.com.ua/v-ukraini/interaktyvna-mapa-dopomogy-zhertvam-domashnogo-nasylstva/>

16. Кіріленко Ф. Ухилення від сплати аліментів у 1960 - 2018 роках / Федір Кіріленко, Андрій Загорулько // Наук. вісн. Дніпропетр. держ. ун-ту внутріш. справ. — 2020. — № 3. — С. 126-130. *Зазначено, що українські реалії свідчать про суттєве зниження рівня реєстрації шлюбів і збільшення кількості розлучень. Більшість розлучень мають наслідки у вигляді подальшого виховання дітей у неповній сім'ї і потребують виплат аліментів на їх утримання. Суспільна небезпека ухилення від сплати аліментів полягає в грубому порушенні обов'язків батьків утримувати своїх дітей до їх повноліття, які закріплені ст. 51 Конституції України, а також Сімейним кодексом України. Безпосереднім об'єктом цього злочину є суспільні відносини, що забезпечують захист майнових інтересів неповнолітніх або непрацездатних дітей, що потребують допомоги. Потерпілими від цього злочину є неповнолітні та непрацездатні діти. Основний спектр питань зосереджено на динаміці зареєстрованих злочинів як у розрізі регіонів, так і по Україні загалом та надано їх загальну характеристику. Дослідження ґрунтується на офіційній статистиці Міністерства внутрішніх справ (МВС) України 1960 – 2018 років. Матеріали доповнено первинними статистичними даними.*

17. Короед С. О. Особливості поділу спільних боргових зобов'язань подружжя / С. О. Короед // Право та юстиція. — 2020. — № 10. — С. 61-77. *Розглянуто питання поділу спільного майна подружжя.*

18. Короед С. О. Поділ спільних боргових (кредитних) зобов'язань подружжя в судовому порядку / Сергій Олександрович Короед // Держава і право. Серія : Юрид. і політ. науки : зб наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2020. – Вип. 88. – С. 63-79. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14476-88(юрид. і політ.) Розглянуто питання поділу спільного майна подружжя, а також спільних боргових зобов'язань на майбутнє. З'ясовано зміст правової категорії «майно» в*

аспекті включення майнових зобов'язань. Проаналізовано судову практику в справах про поділ між подружжям боргових зобов'язань. Визначено способи поділу боргових зобов'язань, які були погашені одним із подружжя, та аргументовано, що в цьому випадку позивач має право на зворотну вимогу до іншого з подружжя про відшкодування половини сплачених за кредитним договором коштів. Обґрунтовано, що чинні боргові зобов'язання подружжя, оформлені на одного з них, при поділі майна подружжя теж підлягають поділу, причому без згоди кредитора, оскільки поділ майна здійснюється згідно з законом, а склад подружжя як солідарних боржників залишається незмінним.

19. Кузан Г. Превенція домашнього насильства в Україні: проблеми та перспективи / Галина Кузан, Ніна Гордієнко // Молодь і ринок. – 2021. – № 3. — С. 128-132. Розглянуто одну з найактуальніших соціальних проблем та найбільш поширених форм порушення прав людини не тільки в Україні, але й у світі – домашнє насильство. Текст: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/234264/232903>

20. Кушнір А. Шлюбний договір по-українськи / Аліна Кушнір // Юрид. газ. – 2021. – 6 лип. (№ 13). — С. 23. Подано інформацію, що в 2020 році в Україні шлюбні договори уклали менше 2 % (1,9 %) пар, які вступали у шлюб. Звичайно, ця тенденція розвивається, але вкрай повільно. У Європі і США цей показник значно вищий — близько 50 %, особливо у США, де шлюбний контракт є базовою складовою підготовки до весілля і вважається абсолютною нормою. Зазначено, що в українському законодавстві шлюбному договору присвячена глава 10 Сімейного кодексу України (СК України), де, на відміну від Кодексу про шлюб та сім'ю, чітко визначені сторони шлюбного договору, порядок його укладення, умови та порядок розірвання. Зауважено, що шлюбний договір — це гарна ідея для тих, хто хоче уникнути судових спорів при вирішенні можливих майнових питань. Якщо, звичайно, він укладається на принципах поваги, любові та розуміння один одного, а не як інструмент психологічного тиску. Оформлення такого документа — зовсім

не перша сходинка до розлучення, а перший крок до сучасного вирішення можливих проблем між подружжям. Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/simeyne-pravo/shlyubniy-dogovir-poukrayinski.html>

21. Лопатченко І. М. Державне управління розвитком інституту сім'ї в Україні / І. М. Лопатченко // Вісн. Нац. ун-ту цивіл. захисту України. Серія : Держ. упр. : зб. наук. пр. – Харків, 2020. – Вип. 2 (13). – С. 79-88.
Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп17861-2(13) Розкрито основні напрями удосконалення механізмів державного управління розвитку інституту сім'ї в Україні. Зазначено, що основною складовою державного управління розвитку інституту сім'ї є механізм правового забезпечення. Наголошено, що державна сімейна політика має бути одним із пріоритетних напрямів діяльності держави. Проаналізовано стан державного регулювання сфери сімейних відносин. Запропоновано шляхи удосконалення державного управління щодо підготовки молоді до сімейного життя.

22. Марків Н. Марина Хонда презентувала книгу, присвячену проблемі домашнього та гендерно зумовленого насильства / Наталка Марків // Вечір. Київ. – 2021. – 28 черв. — Електрон. дані. Подано інформацію, що заступниця голови Київської міської державної адміністрації (КМДА) Марина Хонда взяла участь у форумі «Вічна цінність: життя в просторі без насильства», який проходив у межах фестивалю «Книжковий Арсенал», та презентувала книгу «Добре бути жінкою», що підіймає проблему домашнього та гендерно зумовленого насильства. Зі слів Марини Хонди, це унікальна книга, яка справді виховує нульову толерантність до насильства. Текст: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/54078/>

23. Мартиненко О. А. Кримінальна відповідальність за домашнє насильство: перші підсумки застосування статті 126-1 Кримінального кодексу України / О. А. Мартиненко, А. Б. Блага // Наука і правоохорона. — 2019. — № 3. — С. 116-125. Висвітлено та проаналізовані основні результати роботи органів Національної поліції України (НПУ) із протидії

домашньому насильству за період з січня до квітня 2019-го року. Досліджено судову практику щодо притягнення кривдників до відповідальності за статтею 126-1 Кримінального кодексу України. Висловлено пропозиції щодо вдосконалення роботи НПУ, прокуратури та судів у сфері протидії домашньому насильству.

24. Мельник Л. П. Домашнє насилля як соціальна проблема / Л. П. Мельник // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. — Кам'янець-Подільський, 2020. — Вип. 19, т. 1 : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 3 - 4 берез. 2020 р. — С. 146-147 *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16435-19/1* Проаналізовано форми та причини домашнього насилля, визначено систему заходів, які спрямовані на його припинення. Зазначено, що важливим кроком до подолання проблеми насильства в родині має стати її усвідомлення, як суспільством в цілому, так і кожним окремим громадянам.

25. Менджул М. В. Порівняльне сімейне право : навч. посіб. / Марія Василівна Менджул ; Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т, НДІ порівнял. публіч. права та міжнар. права. — Ужгород : РІК-У, 2021. — 293 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці: А813142* Висвітлено основні положення сімейного права України, держав-членів ЄС, Сполученого Королівства, Канади та США, окремих азіатських держав. Посібник включає сім розділів, що розкривають: поняття, предмет та методологію порівняльного сімейного права; поняття, ознаки та систему принципів сімейного права, принципи європейського сімейного права, а також значення колізійних принципів і колізійних норм у регулюванні сімейних відносин з іноземним елементом; джерела сімейного права України та зарубіжних держав; інститут шлюбу в порівняльному аспекті; особисті немайнові та майнові відносини подружжя за законодавством України.

26. Мілімко Л. В. Теоретико-правові аспекти та етичні питання таємниці усиновлення (точки дотику) / Лариса Василівна Мілімко, Таїсія Сергіївна Ярошенко // Держава і право. Серія : Юрид. і політ. науки : зб наук.

пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2020. – Вип. 88. – С. 108-116. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14476-88(юрид. і політ.)** Здійснено аналіз загальних положень щодо усиновлення, таємниці усиновлення в Україні, а також в окремих зарубіжних країнах. Визначено точки дотику правового та морально-етичного аспектів поняття «право на таємницю усиновлення». Надано характеристику основних переваг і недоліків режиму таємниці усиновлення.

27. Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. : (Кропивницький, 27-28 трав. 2020 р.) / М-во освіти і науки України, Льот. акад. Нац. авіац. ун-ту (м. Кропивницький, Україна) [та ін. ; за заг. ред. Б. Р. Стецюка]. — Київ : Нац. центр "Мала академія наук України", 2020. — 469, [1] с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А813638** *Зі змісту: Правове регулювання сімейних відносин: визнання шлюбу недійсним / Л. С. Єрмоленко-Князева. — С. 79-71; Правове забезпечення майна подружжя / А. С. Колісник, С. І. Келеман. — С. 92-95.*

28. Онишко О. Становлення і розвиток сімейного права Польщі (1918 - 1939 рр.) / Оксана Онишко ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. — Львів : ЛьвДУВС, 2020. — 239 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А813159** *Комплексно розглянуто проблему становлення і розвитку сімейного права Другої Речі Посполитої у 1918 - 1939 рр. З'ясовано особливості застосування шлюбно-сімейних правових норм відповідно до чинних нормативних актів залежно від об'єднаних регіонів. Охарактеризовано основні інститути сімейного права, такі як шлюб, розлучення, сепарація, особисті немайнові та майнові права і обов'язки подружжя, батьків та дітей. Розкрито особливості укладення, розірвання шлюбу, визнання шлюбу недійсним залежно від віросповідання подружжя. Проаналізовано основні умови укладення шлюбних договорів, охарактеризовано права та обов'язки батьків та дітей, що виникали зі шлюбної та позашлюбної спорідненості.*

29. Остопарченко Л. Розірвання шлюбу під час вагітності – виклик чи потреба сучасності / Лідія Остопарченко // Юрид. газ. – 2021. – 6 лип. (№ 13). — С. 22. Вказано, що згідно з даними Державної служби статистики України, кількість розлучень в Україні щороку зростає, що, безперечно, є негативною тенденцією. Зазначено, що у 2017 р. було зафіксовано 128 тис. розлучень (51,6 % від числа укладених шлюбів), у 2018 їх кількість збільшилася до 153 тис. (67 %), а у 2020 р. зареєстровано 119 253 розлучень — їх число зменшилося через пандемію. Зауважено, що асоціація жінок-юристок України «Юрфем» розробила законодавчу ініціативу, відповідно до якої запропоновано внести зміни до норм Сімейного кодексу України (СК України), що регулюють питання припинення шлюбу. Зокрема, нею передбачено дозволити розірвання шлюбу під час вагітності та протягом року після народження дитини (зміни до ч. 2 ст. 110 СК України) та не застосовувати заходи примирення подружжя судом у випадках, коли причиною розірвання шлюбу є ознаки вчинення домашнього насилля (доповнення до ст. 111 СК України). Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/simeyne-pravo/-rozirvannya-shlyubu-pid-chas-vagitnosti--viklik-chi-potreba-suchasnosti.html>

30. Салмон Л. Аліменти — це кошти, які належать дитині! [Електронний ресурс] / Леся Салмон // Юрид. газ. – 2021. – 8 лип. (№ 13). — Електрон. дані. Вказано, що згідно з положеннями Сімейного кодексу України, батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття, а у випадку продовження дитиною навчання у вищому навчальному закладі (ВНЗ) — до закінчення навчання. Зазначено, що утримання дитини, тобто аліменти в розумінні норм сімейного законодавства — це участь батька або матері (залежно від того, хто проживає окремо) в утриманні дитини, яка сплачується в грошовій формі щомісяця. Зауважено, що аліменти на утримання дитини можуть сплачуватись трьома способами: добровільно за ініціативою платника, на підставі укладеного між батьками договору або на підставі рішення суду за

позовом одержувача аліментів. Текст: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/alimenti--ce-koshti-yaki-nalezhat-ditini.html>

31. Сидоренко Д. Сімейне життя мовою цифр / Дарина Сидоренко // Юрид. газ. – 2021. – 6 лип. (№ 13). — С. 3. *Зазначено, що в 2020 році сімейні адвокати робили прогноз, що затяжний локдаун може посилити проблеми багатьох пар і призведе до численних розлучень. Та якщо подивитися на статистику, можна побачити, що розлучень стало менше: 119 тис. пар у 2020 р. проти 138 тис. у 2019 р. Втім, якщо порівняти цю кількість з кількістю укладених шлюбів, картина буде виглядати вже не так оптимістично, адже у 2020 році було офіційно зареєстровано 167,9 тис. шлюбів, і у процентному співвідношенні розірвали свої відносини майже 71 % пар. Для порівняння, у 2019 році цей показник був на рівні 58 %. Взагалі кількість шлюбів в Україні за останні 30 років зменшилася втричі. Наголошено, що під час першого локдауну кількість звернень на гарячу лінію щодо домашнього насильства зросла на 30 %.*

32. Сітнік С. Гендерний вимір державної сімейної політики / С. Сітнік // Теорія та практика держ. упр. : зб. наук. пр. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. – Харків, 2020. – Вип. 4(71). – С. 97-102 **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16232-4(71)** *Висвітлено основні цілі державної сімейної політики. Проаналізовано специфіку гендерного аналізу державної сімейної політики, основні підстави для упровадження гендерного підходу в державне управління. Розглянуто напрями реалізації державної сімейної політики в контексті реалізації гендерної політики як основи формування гендерної культури суспільства.*

33. Спори про міжнародне викрадення дітей : метод. рек. / [Г. О. Гаро та ін.] ; Нац. асоц. адвокатів України, М-во юстиції України, Ком. з сімейн. права НААУ, Департамент міжнар. права М-ва юстиції України. — Харків : Factor. Media, 2021. — 142 с. - **Шифр зберігання в Бібліотеці: А813130** *Методичні рекомендації підготовлені колективом авторів, які практикують у справах з іноземним елементом щодо захисту прав та*

інтересів дитини. Посібник покликаний звернути увагу адвокатів на особливості проваджень у справах щодо дитини за наявності іноземного елемента, в обставинах, коли місце проживання дитини незаконно змінено.

34. Справи про домашнє насильство розглядатимуть без кривдників – Рада змінила КпАП [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2021. – 1 лип. — Електрон. дані. Зазначено, що на засіданні 1 липня Верховна Рада України (ВР України) ухвалила Закон щодо посилення відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі (проект № 3908-1). Проте, незважаючи на назву і ухвалену в першому читанні редакцію, яка передбачала, що кривдники платитимуть своїм жертвам, відповідальність фактично не посилена. У новій редакції (яка відрізняється від чинної розширенням строку можливого арешту до 10 діб) викладено статтю 173-2 КпАП. Так, штраф від 170 до 340 грн або від 30 до 40 годин громадських робіт або арешт до 10 діб загрожуватиме за: вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, тобто умисне вчинення будь-яких діянь (дій або бездіяльності) фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування насильства, що не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого; невиконання термінового заборонного припису особою, стосовно якої він винесений; неповідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про місце свого тимчасового перебування в разі винесення такого припису. Текст: <https://pravo.ua/spravy-pro-domashnie-nasylstvo-rozhliadatymut-bez-kryvdnykiv-rada-zminyala-kpap/>

35. Старовойтова Д. Аліменти – це не соромно, але як у боротьбі за них не нашкодити власній дитині / Дарина Старовойтова // Юрид. газ. – 2021. – 6 лип. (№ 13). — С. 34 – 35. Зазначено, що питання утримання дітей та встановлення графіка зустрічей того з батьків, хто проживає окремо

від дитини, завжди дуже болючі та складні. Норми Сімейного кодексу України (СК України) ніби ці питання й врегулювали, та на практиці виникають складнощі. Вказано, що отримувач аліментів (стягувач) — це той із батьків, з ким визначено місце проживання дитини: договором між батьками, рішенням органа опіки або рішенням суду. Платником аліментів є особа, яка проживає окремо від дитини. Зауважено, що усні домовленості не працюють у 99 % випадків. Для того, щоб отримати аліменти, той із батьків, з ким проживає дитина, може звернутися до іншого з пропозицією укласти договір про утримання дитини. Такий договір має бути укладений в письмовій формі та посвідчений нотаріально. Головним «бонусом» для платника аліментів може бути встановлення в такому договорі графіка зустрічей та інших варіантів участі батька у вихованні дитини. Для зменшення емоційної напруги, незручностей та інших складнощів батьки можуть залучити медіатора, котрий допоможе сторонам в позасудовому порядку прийняти вигідне для всіх рішення — для обох батьків та для дитини. Текст: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/alimenti--ce-ne-soromno-ale-yak-u-borotbi-za-nih-ne-nashkoditi-vlasniy-ditini.html>

36. Стародуб І. Кінець історії. Спори щодо інтелектуальної власності у разі розлучення / Ірина Стародуб // Юрид. газ. – 2021. – 6 лип. (№ 13). — С. 32 – 33. Зазначено, що розлучення — вкрай стресовий період у житті кожної людини, зазвичай доволі неприємний з точки зору поділу майна. При цьому іноді сторонам варто ділити не тільки майно, а й об'єкти інтелектуальної власності, що часто цінніші з точки зору творчої діяльності людини. Щодо чинників, які беруться до уваги для визнання права інтелектуальної власності спільною сумісною власністю подружжя та його подальшого поділу, слід зауважити, що чинним законодавством чітких критеріїв не встановлено. Зважаючи на загальноправові принципи справедливості та добросовісності, необхідність врахування інтересів обох із подружжя та їхніх спільних дітей, а також на судову практику, що склалася, видається за доцільне виходити, зокрема, з таких підстав: момент

виникнення права (під час перебування у шлюбі чи ні), джерело набуття такого права (особисті кошти одного з подружжя чи спільні), спільна участь особистою працею кожного з подружжя в набутті таких прав інтелектуальної власності. Текст: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/kinec-istoriyi-spori-shchodo-intelektualnoyi-vlasnosti-u-razi-rozluchennya.html>

37. Тато у декреті: 7ААС розповідає про новий вид соцвідпусток [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2021. – 8 лип. — Електрон. дані. Зазначено, щоб усунути законодавчу прогалину, яка обмежує право батька на відпустку для догляду за дитиною, Верховна Рада України (ВР України) ухвалила Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення рівних можливостей матері та батька у догляді за дитиною» № 1401-IX від 15.04.2021. Цей Закон запровадив новий вид соціальної відпустки – відпустку при народженні дитини. Така відпустка є одноразовою й оплачуваною, і її можна взяти до 14 календарних днів (без урахування святкових і неробочих днів). Порядок надання відпустки при народженні дитини встановлює Кабінет Міністрів України (КМ України). Піти у відпустку при народженні дитини можна не пізніше трьох місяців з дня народження дитини. Тривалість такої відпустки визначає працівник у заяві. Водночас працівник, який отримав відпустку при народженні дитини, зобов'язаний надати роботодавцеві копії документа, необхідного для державної реєстрації народження дитини, або свідоцтва про народження дитини протягом 30 календарних днів з дня початку такої відпустки. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/tato-u-dekrety-7aas-rozpovidaє-pro-noviy-vid-socvidpustok.html>

38. Труба В. І. Класифікація сімейних правовідносин / Вячеслав Іванович Труба ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. — Одеса : Фенікс, 2020. — 358 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А813162** Комплексно досліджено систему сімейних правовідносин. Висвітлено теоретичні проблеми класифікації сімейних правовідносин. Розглянуто сімейні правовідносини як

правове явище. Акцентовано увагу на завданнях, які ще належить вирішити як юридичній, так і іншим наукам з означених питань.

39. Цивілізаційні, економічно-правові та духовні чинники відродження та збереження людського потенціалу України: погляд суспільствознавства та богослов'я : XIX всеукр. наук.-практ. конф. : [зб. матеріалів] / ВНЗ "Нац. акад. упр.", НДІ праці і зайнятості населення ; [упоряд.: І. В. Цаплюк ; редкол.: С. А. Єрохін та ін.]. — Київ : Нац. акад. упр., 2020. — 74 с. — *Шифр зберігання в Бібліотеці : A812863* *Зі змісту : Вплив гендерних проблем на розвиток сучасної сім'ї / В. Болюбах. — С. 61-64; Міжнародний досвід боротьби з домашнім насильством як один з напрямків розвитку формування та використання людського потенціалу / М. Мартиненко. — С.64-67.*

40. Шаповал Д. І в багатстві, і в боргах: складні питання судової практики / Дмитро Шаповал, Єлізавета Кострікова // Юрид. газ. — 2021. — 6 лип. (№ 13). — С. 7. *Зазначено, що сімейні відносини можуть інколи підносити не зовсім приємні сюрпризи. Одним із таких може стати борг, що виник раптово для одного з подружжя. Загалом можливість звернутись до «другої половинки», коли перша не виконує свій обов'язок зі сплати заборгованості, регламентується ст. 65 Сімейним кодексом України. Зауважено, що договір, укладений одним із подружжя в інтересах сім'ї, створює обов'язки для другого з подружжя, якщо майно, одержане за договором, використане в інтересах сім'ї. Це неодноразово підтверджувалося судовою практикою. Наведено приклади судових рішень щодо боргових зобов'язань після розлучення. Зауважено, що боргові зобов'язання нарівні з іншим майном мають бути враховані під час поділу спільного сумісного майна подружжя, інакше заборгованість так і залишиться спільною.*

Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/simeyne-pravo/-i-v-bagatstvi-i-v-borgah-skladni-pitannya-sudovoyi-praktiki.html>

41. Юрчишин В. М. Особливості розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень, пов'язаних із насильством в сім'ї / Василь Миколайович Юрчишин, Р. В. Кифлюк; Чернівецький юридичний інститут Національного університету "Одеський юридичний академічний університет", Чернівецький інститут Міжнародного гуманітарного університету. — Чернівці : Технодрук, 2021. — 158 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А813143*** Розкрито історичні аспекти становлення насильства в сім'ї, поняття та види домашнього насильства. Надано криміналістичну характеристику кримінальних правопорушень, пов'язаних із насильством в сім'ї. Розглянуто слідчі ситуації та алгоритм дій слідчого на першочерговому та наступному етапах їх розслідування; процесуально-тактичні аспекти проведення слідчих (розшукових) дій та використання спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень, пов'язаних із насильством в сім'ї.

42. Як стягнути аліменти на період навчання повнолітньої особи? [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2021. – 30 черв. — Електрон. дані. Вказано, що відповідно до пункту 20 Постанови Пленуму Верховного суду України від 15 травня 2006 року № 3 «Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів», обов'язок батьків утримувати повнолітніх дочку, сина, які продовжують навчатися після досягнення повноліття (незалежно від форми навчання), виникає за обов'язкової сукупності таких юридичних фактів: досягнення дочкою, сином віку, який перевищує 18, але є меншим 23 років; продовження ним (нею, ними) навчання; потреба у зв'язку з цим у матеріальній допомозі; наявність у батьків можливості надавати таку допомогу. Зазначено, що для вирішення питання про стягнення аліментів на повнолітню дитину, яка продовжує навчання, та у разі відмови батька добровільно сплачувати аліменти потрібно зібрати відповідний пакет документів, підготувати позов про стягнення аліментів на повнолітню дитину, яка продовжує навчання, і подати його до суду за зареєстрованим місцем проживанням або

перебуванням

відповідача

або

позивача.

Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/yak-styagnuti-alimenti-na-period-navchannya-povnolitnoyi-osobi.html>

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

15.07. 2021 р.